

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2018-000029016

Uw kenmerk

Datum 23 januari 2017
Betreft Beantwoording vragen over het bericht 'Grenswerker schiet
weinig op met Europese eenheid'

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door lid
Middendorp (VVD) over het bericht 'grenswerker schiet weinig op met Europese
eenheid'. Deze vragen zijn ingezonden op 13 december 2017
met het kenmerk 2017Z17866.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. R.W. Knops

Datum

Kenmerk
2018-0000029016

Vragen van het lid Middendorp (VVD) aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het artikel 'Grenswerker schiet weinig op met Europese eenheid' (ingezonden 13 december 2017, kenmerk 2017Z17866)

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het artikel 'Grenswerker schiet weinig op met Europese eenheid'?

Antwoord

Ja.

Vraag 2

In hoeverre zijn er economische voordelen voor de provincies in de grensstreek te behalen als de grens geen belemmering zou vormen voor grensarbeid?

Vraag 3

Deelt u de mening dat er in de grensregio's een enorm groeipotentieel is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vragen 2 en 3

Het Centraal Planbureau heeft op verzoek van het ministerie van BZK onderzoek gedaan naar de vraag in hoeverre de arbeidsmarkt in Nederlandse grensregio's zou profiteren als hun ligging aan de grens geen nadelige gevolgen meer zou hebben. Eind 2016 heeft het CPB de resultaten daarvan gepubliceerd. Uitgaande van de hypothese dat er geen grensbelemmeringen meer zijn, stelt het CPB dat er baten zijn voor de werkgelegenheid, lonen en het Bruto Regionaal Product in grensregio's. De uitkomst van dit onderzoek heeft het actieteam grensoverschrijdende economie en arbeid, dat door het rijk en de grensregio's in 2015 is opgericht, ondersteund in zijn opdracht om de grensoverschrijdende economie en arbeid een impuls te geven. Voor de specifieke baten per grensregio verwijs ik naar de publicatie van het CPB¹ en naar de brief waarmee de toenmalige minister van BZK uw Kamer hierover en over het rapport van het actieteam heeft geïnformeerd².

Ik hecht er aan de kanttekening te plaatsen dat de situatie waar het CPB bij zijn onderzoek vanuit is gegaan, namelijk dat grensbelemmeringen volledig afwezig zijn, een hypothetische situatie is, die weinig realistisch is. Verschillen tussen landen worden immers vaak als belemmering ervaren en die zullen, bijvoorbeeld op gebied van taal en cultuur, blijven bestaan. Toch geeft de hypothetische 'what-if-analyse' van het CPB een belangrijk inzicht: het geeft een bovengrens van de mate waarin grensregio's kunnen profiteren van beleid gericht op het wegnemen van grensbelemmeringen.

De Europese Commissie heeft in september 2017 een mededeling gepubliceerd over het stimuleren van groei en cohesie in grensregio's van de EU. Het kabinet

¹ <https://www.cpb.nl/publicatie/de-arbeidsmarkt-aan-de-grens-met-en-zonder-grensbelemmeringen>

² Kamerstuk TK 2016–2017, 32 851, nr. 33

Datum

Kenmerk
2018-0000029016

heeft daar met een fiche op gereageerd³. De Commissie stelt in de mededeling dat de economie in de grensregio's van de EU met gemiddeld 8% kan groeien als alle barrières geslecht worden. Als slechts 20% van de barrières verdwijnen resteert nog altijd een groei van 2% van het BBP in de grensregio's. Het effect van het wegnemen van alle grensbarrières leidt volgens de Commissie ook tot een groei van 1 miljoen banen, omdat barrières het efficiënt gebruik van productieve activa beperken en ervoor zorgen dat schaalvoordelen niet optimaal benut kunnen worden. Beide onderzoeken laten zien dat er groeipotentieel is.

Vraag 4

Welke andere factoren dan fiscale wetgeving spelen een rol bij het wegnemen van barrières voor grensarbeid?

Vraag 5

Deelt u de mening dat het bevorderen van het groeipotentieel in de grensregio's niet alleen afhangt van het harmoniseren van fiscale wetgeving, maar dat er veel meer mogelijkheden zijn? Zo nee, waarom niet? Welke andere mogelijkheden ziet u? Bent u bereid zich daarvoor in te zetten. Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vragen 4 en 5

Het toenmalige kabinet heeft in oktober 2015 met gemeenten, grensprovincies, MKB-Nederland en de Euregio 's een actieteam opgericht met als doel de grensoverschrijdende economie en arbeid te stimuleren. Dit actieteam heeft allereerst gezamenlijk en met behulp van binnen- en buitenlandse experts uit de grensregio's, bepaald op welke terreinen die stimulans moet worden gericht, nl.: informatievoorziening, arbeidsbemiddeling, buurtaal en cultuur, diploma-erkenning, stages- en leerwerkplekken, bereikbaarheid, en ondernemerschap. Op 30 januari 2017 heeft dit actieteam zijn rapportage gepresenteerd in de vorm van een actieagenda.⁴ Alle bij het actieteam betrokken partijen, hebben zich gecommitteerd aan deze agenda en zijn aan de slag om de actiepunten uit te voeren. In september 2017 heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer op verzoek geïnformeerd over de voortgang. Vanzelfsprekend zet ik mij, samen met de stakeholders in de grensregio's en de buurlanden, ten volle in om de actiepunten ook tijdens deze kabinetsperiode uit te laten voeren en waar nodig nieuwe punten te adresseren. In navolging van hetgeen ik bij de begrotingsbehandeling Binnenlandse Zaken heb gezegd⁵, zal ik dit voorjaar de Tweede Kamer over de voortgang berichten.

Vraag 6

In hoeverre is er bij het slechten van de barrières een rol voor de Europese Unie?

Antwoord

De Europese Commissie heeft in september 2017 een mededeling uitgebracht over het stimuleren van groei en cohesie in de grensregio's van de EU-lidstaten. Alhoewel de Commissie in deze mededeling een tiental voorstellen formuleert

³ Kamerstuk TK 2017–2018, 22 112, nr. 2421

⁴ Kamerstuk TK 2016–2017, 32 851, nr. 33

⁵ Handelingen 2017-2018, nr 23, item 9

Datum

Kenmerk

2018-0000029016

voor het stimuleren van groei in grensregio's, plaatst de Commissie een belangrijke kanttekening daarbij, namelijk dat succes alleen maar behaald kan worden als bestuur en overheidsinstanties op alle niveaus samenwerken. De belangrijkste rol voor de Europese Unie zelf is gelegen in het stimuleren via fondsen, zoals Interreg, en het ondersteunen van andere overheden, via het op te richten Border Focal Point. Volledigheidshalve verwijs ik naar de reactie van het kabinet op de voorstellen van de Commissie, zoals die is neergelegd in een fiche dat in november 2017 naar de Tweede Kamer is gezonden⁶.

Vraag 7

In hoeverre kunnen bilaterale afspraken tussen de landen aan weerszijde van de grens helpen? Zouden we ons niet veel meer daar op moeten richten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het maken van bilaterale afspraken is cruciaal om kansen te kunnen benutten. Het actieteam heeft dat ook erkend. Ik ben daarom bezig om met enkele Commissarissen van de Koning van de grensprovincies de mogelijkheden te verkennen om de governance van de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren, zodat gezamenlijk met de buurlanden een agenda wordt opgesteld en uitgevoerd voor onze grensregio's. Ik zal in mijn eerder aangekondigde voortgangsbericht aan de Tweede Kamer in het voorjaar van 2018 uitvoeriger stilstaan bij de voortgang daarvan.

Vraag 8

Wat bent u voornemens te doen om grensarbeid gemakkelijker te maken?

Antwoord

Zie antwoord op vragen 4 en 5

1) Financieel Dagblad d.d. 12 december 2017

⁶ Kamerstuk TK 2017-2018, 22 112, nr. 2421